

FENT / A CD-borítók mindig komoly kihívást jelentenek a tervezőknek, de az Intro grafikai stúdióknak sikerült élettelt megtöltenie a Razorlight zenekar számára készült négyze-

tes borítót (balra), míg a Circuit73 designja – mely a the beeps számára készült – a lemez kör alakjában rejli lehetőségeket aknázza ki.

A városközpontban elhelyezett óriásplakátok felülete ugyan hatalmas, sok ember mégsem veszi őket észre. Legkönnyebben úgy ellenőrizhetjük, hogy a plakát üzenete képes-e elérni a közönséghez, ha mobiltelefonnal lefényképezzük a készülő látványtervet, majd kinyújtott karral magunk elé tartjuk a telefont. Ha ki tudjuk venni, mi van a képen, akkor az utcai plakáton is működni fog a dolog.

Üzenet

Egy maratoni futásról szóló könyv logikusan fekvő formátumú, míg az Eiffel-toronyról szóló ismertető valószínűleg álló.

Gyakran azért érdemes különleges, szokatlan formátumot választanunk, mivel ez jobban illik a mondanivalóhoz. Például az egész oldalas hirdetés megszokott dolog egy napilapban, sokkal kreatívabb viszont, ha egy oldalpárból csak fél-féloldalnyit használunk fel (Rómeo a bal oldalon, Júlia a jobbon).

Költségek

A költségvetés korlátai is segíthetnek a formátum kiválasztásában. Egy 28 oldalas broszúra nyilvánvalóan többbe kerül, mint egy 8 oldalas, mivel a szerkesztői munka, a képek és illusztrációk költsége és a papírszükséglet arányosan nagyobb.

Terjesztés

A broszúrákat gyakran postai úton kell eljuttatni a leendő vásárlókhöz, ezért a terjesztési költségek, a postaköltség szempontjából nagyon fontos a kiadvány súlya és mérete. Legolcsóbban valószínűleg az interneten keresztül lehet széles közönséget megszólítani.

SZABVÁNYOS VAGY EGYEDI

A reklámszakmában könnyű kiválasztani a formátumot, mivel a hirdetési árlístából azonnal kiderül, melyik méretet tudja a hirdető megfizetni.

Könyvek és nyomtatott anyagok esetében két lehetőség közül lehet választani:

Szabványos formátum

Egyedi formátum

Szabványos formátum

A nyomtatott anyagok legelterjedtebb formátuma az A-sorozat, melyet számos országban használnak, főként Európában. Az A4-es lap félbehajtásával megkapjuk az A5-ös formátumot, ha pedig ezt is megfelezzük, A6-os lapot kapunk.

Az A-sorozat arányai eltérnek az arany metszeti aránytól, emiatt olyan könyvek esetében, melyekben a szöveg egyetlen hasábra törtelt, nem tartják szerencsésnek ezt a formátumot. A hasáb ugyanis túl széles lesz, ha teljes szélességében kihasználják az oldalt. Újságokhoz, broszúrákhoz és termékismertetőkhöz viszont ideális az A-sorozat, mert lehetővé teszi a szöveg több hasábra rendezését és a képek változatos elhelyezését.

Egyedi formátum

Nem muszáj a szabványos formátumokhoz ragaszkodni, ha az izgalmas, szokatlan mondanivaló különleges méretet kíván.

A könyvkiadásban számos egyedi formátumot használnak, melyek saját jogon szinte már szabványossá váltak. A puha fedelű könyveket például gyakran nyomtatják 110×190 mm-es méretben. Ez a tetszetős és praktikus formátum olvashatóság és a sorok hossza szempontjából is megfelelő. A 130×210 mm-es méretet is gyakran használják – ez közel áll az arany metszeti arányhoz és olvasóbarát.

SZEDÉSTÜKÖR

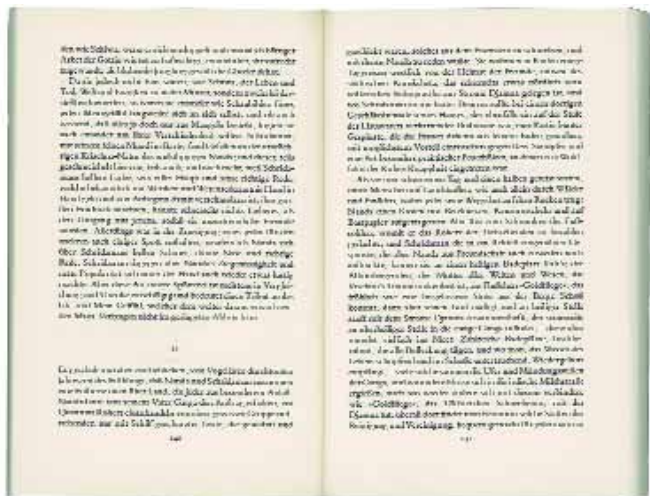
A szedéstükör az a terület az oldalon, amelyet a szöveg és a képek elfoglalnak, vagyis a margókon belüli terület. Ha a tervező keskenyebb egységekre osztja fel a szedéstükröt, hasábkörül beszélünk.

Sok tényező játszik szerepet abban, hogy a tervező hogyan határozza meg a szedéstükör helyét. Milyen a képek és a szöveg aránya? Könnyed, szellős benyomást, vagy épp ellenkezőleg, súlyos, zsúfolt

BALRA / Példa a klasszikus margóarányok alkalmazására egy regény oldalain – a tipográfia az olvasást szolgálja.

FENT / A kifutó kép hangsúlyosabbá teszi az üzenetet – egy Nike sportcipő száguld keresztül a hirdetőtáblákon Szingapúr egyik metróállomásán.

hatást akar kelteni? Az oldal rendjének kialakításában a *margók* is fontos szerepet játszanak, nélkülük a befogadó nehezen fedezné fel a rendezettséget az oldalon. A margók szervezik egységekbe a szöveget és a képeket. Méretüket tudatosan, szerkesztéssel kell megállapítani, és az oldal további térékeit hozzájuk – mint az oldal meghatározó üres felületeihez – kell igazítani.

Az igényesen megtervezett könyvekben és kiadványokban a margók arányai harmonikusak, méretük alapján pedig így következnek egymás után:

Belső margó
Felső margó
Külső margó
Alsó margó

SEGÍTSÉG A TERVEZÉSHEZ

A *modulháló* a nyomtatott és digitális oldalak tervezésének segédeszköze: láthatatlan vonalakkból álló rács, amely vízszintesen és függőlegesen kisebb egységekre osztja az oldalt, megkönnyítve ezzel az oldal elemeinek elhelyezését és méretezését. A modulháló egy jól megtervezett parkolóhoz hasonlít, következetességet és egységességet biztosít.

MÉG TÖBB SEGÍTSÉG

A webdesignereknek gyakran meggyűlik a bajuk azokkal a látogatókkal, akiknek a böngészője vagy személyes beállításai a leggondosabban megtervezett, legszebb honlapot is tönkreteszik.

Erre megoldást jelenthetnek a stíluslapok, mivel ezek – a PDF-hez hasonlóan – gondoskodnak arról, hogy a design olyan formában jelen-